

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ 2018

ΜΑΘΗΜΑ

Νεοελληνική γλώσσα Γ' ΓΕΛ

ΩΡΑ ΑΝΑΡΤΗΣΗΣ

12:40

φροντιστήρια
ΠΟΥΚΑΜΙΣΑΣ

Ο ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟΣ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ' ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ: 08 / 06 / 2018

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: *Νεοελληνική Γλώσσα ΓΠ*

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

A1. Το κείμενο αναφέρεται στη σύγκριση της παιδείας και της εκπαίδευσης. Οι δύο όροι, αν και χρησιμοποιούνται ως συνώνυμοι, απέχουν νοηματικά και πρακτικά. Ειδικότερα, η έννοια της παιδείας ενυπάρχει στους αρχαίους τραγικούς ως «τροφή και ανατροφή». Εξελίσσεται στους αρχαίους φιλοσόφους σε αρετή ή συνδυάζεται με την παιδική ηλικία, διαφοροποιούμενη από την εκπαίδευση, που συνάδει με τη διδασκαλία και την άσκηση. Αντιμετωπίζοντας, όμως, τις έννοιες μη ευκαιριακά, παρατηρείται η συνεργατική τους σχέση, καθώς και οι δύο στοχεύουν στη μάθηση και στη θεσμοθετημένη γνώση. Αυτή, μάλιστα, κάποιες φορές γίνεται ιδιωτικά και εξαρτάται από την κοινωνική και οικονομική δυνατότητα των δεκτών. Η υπολανθάνουσα διαφοροποίησή τους, τέλος, βρίσκεται στην προαιρετική και ελεύθερη λειτουργία της παιδείας, σε αντίθεση με την υποχρεωτική πρακτική της εκπαίδευσης.

B1. Λάθος, λάθος, σωστό, λάθος, σωστό

B2. α) Στην τελευταία παράγραφο του κειμένου εντοπίζεται ο τρόπος της σύγκρισης- αντίθεσης στα χωρία: « Οι διαφορές προκύπτουν... προορισμό τους.» και « Η παιδεία... υποχρεωτική». Στο απόσπασμα αυτό συγκρίνονται και αντιτίθενται οι έννοιες της παιδείας και της εκπαίδευσης, ώστε να διαφανούν οι μεταξύ τους διαφορές. Τη σύγκριση- αντίθεση τεκμηριώνει η ύπαρξη της διαρθρωτικής λέξης « αντίθετα» και οι λέξεις « διαφορές» και «διαφορετική».

β) Ωστόσο: αντίθεση

επομένως: συμπέρασμα

προκειμένου: σκοπός / αποτέλεσμα

Που πάει να πει: επεξήγηση

κυρίως: έμφαση

B3α. ανιχνεύονται: εντοπίζονται

συνάπτεται: συνδυάζεται, συνδέεται

εμφανίζεται: παρουσιάζεται

συντελεστών: παραγόντων

προφανείς: αυτονόητες, ξεκάθαρες

β. αναβαθμίζεται: υποβαθμίζεται

μεταγενέστερη: προγενέστερη

επιτρέπουν: αποτρέπουν, απαγορεύουν

ιδιωτική: δημόσια

διαφορές: ομοιότητες

B4. α. Ρήματα παθητικής φωνής: εναλλάσσονται, ανιχνεύονται, αναβαθμίζεται, αναδεικνύεται, θεωρείται, συνάπτεται

β. Η παθητική φωνή φανερώνει ότι το υποκείμενο δέχεται μια ενέργεια. Στην πρώτη παράγραφο του κειμένου η παθητική φωνή κυριαρχεί και, μάλιστα, συνδυάζεται με το γ'ενικό και πληθυντικό πρόσωπο συμβάλλοντας στη διαμόρφωση επίσημου, τυπικού ουδέτερου και απρόσωπου ύφους, προσδίδοντας έτσι αντικειμενικότητα στο κείμενο.

Γ1. Επικοινωνιακό πλαίσιο: Άρθρο σε μαθητική εφημερίδα (παράθεση τίτλου)

Γλώσσα: Επίκληση στη λογική, κυριολεκτική, με στόχο την « προσέγγιση» του αναγνώστη.

Ύφος: αντικειμενικό, σοβαρό, ώστε να επιτευχθεί η πληροφόρηση του αναγνώστη και η διαμόρφωση άποψης, καθώς και η κινητοποίησή του για το συγκεκριμένο θέμα.

Ρηματικό πρόσωπο: γ'ενικό, κυρίως στην ανάλυση

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το σύγχρονο σχολείο, κυρίως στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, εστιάζει στη γνωσιοκεντρική μάθηση και στην προετοιμασία για την πανεπιστημιακή επιτυχία. Ο ρόλος αυτός, αν και αναγκαίος, καλείται να επαναπροσδιοριστεί και να συνδυάσει και την παιδευτική λειτουργία, προκειμένου να διαπλάσει τον χαρακτήρα και την προσωπικότητα του μαθητή.

Α΄ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ

Εκπαιδευτικός ρόλος του σχολείου:

1. Μετάδοση γνώσεων → προετοιμασία για τις εξετάσεις (γνωσιοκεντρικό επίπεδο)
2. Εξειδίκευση → επαγγελματική αποκατάσταση

Παιδευτικός ρόλος του σχολείου: (έμφαση στο χρέος του σχολείου)

1. Ηθικοπλαστικός ρόλος: διάπλαση προσωπικοτήτων που εμφορούνται από τις ηθικές αξίες της αλληλεγγύης, του σεβασμού → απαλλαγή από τα πάθη, αδυναμίες, δημιουργία υπεύθυνων και δυναμικών προσωπικοτήτων.
2. Ελεύθερο πνεύμα, απαλλαγμένο από δουλικότητα, προκαταλήψεις, στερεότυπα → αποδοκιμασία ρατσιστικών αντιλήψεων, ξενοφοβίας στο πλαίσιο της παγκοσμιοποιημένης κοινωνίας.
3. Καλλιέργεια αυτογνωσίας, αυτεπίγνωσης, ως προς τον τρόπο εκμάθησης, δυνατότητα επιλογών → αυτονομία, αντίσταση σε μηχανισμούς χειραγώγησης και στη μαζοποίηση.
4. Διαμόρφωση προσωπικοτήτων με αίσθημα κοινωνικής υπευθυνότητας και ευσυνειδησίας, καλλιέργεια κοινωνικών αρετών: ομαδικότητα, συναδέλφωση, αλληλεγγύη → ανάπτυξη οικουμενικής συνείδησης.
5. Μύηση στις γνήσιες αρχές της δημοκρατίας, στην ισονομία, στην αξιοκρατία, στην ισηγορία → δημιουργία γνήσιας κοινωνίας πολιτών, διάπλαση πολιτών με δημοκρατική συνείδηση, ενεργός συμμετοχή στα κοινά → ιδιαίτερα σημαντικός ρόλος σε μια εποχή απολιτικοποίησης.
6. Ενίσχυση της δημιουργικής αυτοέκφρασης, ευαισθησίας, φαντασίας → δημιουργία εκλεπτυσμένων προσωπικοτήτων, που επιδιώκουν την επαφή με την ποιοτική τέχνη, τη γνήσια ψυχαγωγία, την κουλτούρα και τις λαϊκές μορφές της παράδοσης.
7. Γαλούχηση νέων ατόμων, με αναπτυγμένη συναισθηματική νοημοσύνη, χαρακτηριστικά ενσυναίσθησης και συνεργατικό πνεύμα → ολοκληρωμένες προσωπικότητες, με επίκεντρο την αγωγή του ανθρώπου κι όχι τον στείρο τεχνοκρατισμό.
8. Εξοικείωση του μαθητή με τα αγαθά της φύσης και δημιουργία μιας ειλικρινούς σχέσης μαζί της → σεβασμός απέναντι στο περιβάλλον.
9. Προσωπικότητες σφυρηλατημένες με τα ιδανικά του ολυμπιακού πνεύματος και του αθλητικού ιδεώδους → γνήσια αγάπη για τον αθλητισμό, ενδυνάμωση πνεύματος και σώματος του νέου.

B' ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ

Τρόποι ενίσχυσης του παιδευτικού ρόλου:

1. Μαιευτική – ανακαλυπτική μέθοδος, στο πλαίσιο του μαθήματος, καθοδήγηση του μαθητή στην απόκτηση της γνώσης → εσωτερίκευση γνώσης του μαθητή, αυτενέργεια.
2. Ένταξη « παιγνιώδων» μορφών μάθησης στο εκπαιδευτικό σύστημα, με τη χρήση ψηφιακής τεχνολογίας, που αποφορτίζουν συναισθηματικά τον νέο και, ταυτόχρονα, τον μούν στην έννοια του χιούμορ.
3. Σχεδιασμός και υλοποίηση καινοτόμων εκπαιδευτικών προγραμμάτων που τοποθετούν τον μαθητή σε χώρους εκτός του σχολικού πλαισίου → βιωματική επαφή. του νέου με το φυσικό περιβάλλον.
4. Διοργάνωση «αγώνων λόγου» → ανάπτυξη επιχειρημάτων των μαθητών, διεκδίκηση δικαιωμάτων, μύση στις δημοκρατικές αρχές.
5. Ενθάρρυνση εθελοντικών δράσεων → ενεργός δράση στη βελτίωση της θέσης των ευπαθών ομάδων και των μειονοτήτων (π.χ. δενδροφύτευση, ανακύκλωση).
6. Τεχνικές αυτοδιόρθωσης του μαθητή, υπό την καθοδήγηση του καθηγητή-> ανάπτυξη της αυτοκριτικής.

7. Ομαδοσυνεργατικές δραστηριότητες-> καλλιέργεια επικοινωνιακών δεξιοτήτων και ενσυναίσθησης.
8. Αναβάθμιση τρόπου διδασκαλίας μαθημάτων ανθρωπιστικού και κοινωνιολογικού περιεχομένου, με τη χρήση ψηφιακών μέσων – επικαιροποίηση της πληροφορίας.
9. Ενθάρρυνση διαθεματικής προσέγγισης των μαθημάτων ανθρωπιστικού και θετικού περιεχομένου.
10. Διοργάνωση καλλιτεχνικών εκδηλώσεων με πρωτοβουλία των μαθητών - λογοτεχνικοί διαγωνισμοί, εκθέσεις ζωγραφικής, γλυπτικής, φωτογραφίας.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Αναγκαιότητα, λοιπόν, αποτελεί η σχολική πράξη ν' αναδείξει την ανθρωποκεντρική της πλευρά, ώστε οι μαθητές να γίνουν ενεργά μέλη της κοινωνίας.

ΠΗΓΗ: Α' τόμος Θεματικών Ενοτήτων, Εκδόσεις «Πουκαμισάς»

Σχολιασμός θεμάτων Ν. Γλώσσας από το Ακαδημαϊκό τμήμα

Ένα κλασικό θέμα στη Ν. Γλώσσα περίμενε τους μαθητές της Γ' ΓΕΛ, στο ξεκίνημα των Πανελλαδικών Εξετάσεων του 2018. Μέσω ενός άρθρου του Δ. Ν. Μαρωνίτη από το «Βήμα της Κυριακής», οι υποψήφιοι κλήθηκαν να γράψουν ένα δικό τους άρθρο για τον παιδευτικό, διαπαιδαγωγικό ρόλο της εκπαίδευσης, αλλά και για τους τρόπους με τους οποίους η σχολική κοινότητα – εκπαιδευτικοί και μαθητές – μπορούν να συμβάλλουν στην ενίσχυση αυτού του ρόλου. Στην προκειμένη περίπτωση, χρειάζεται ιδιαίτερη προσοχή στην αποκωδικοποίηση του πρώτου ζητουμένου, καθώς το ρήμα «οφείλει» που υπάρχει, μας υποδηλώνει ότι ο παιδευτικός ρόλος του σχολείου δεν υφίσταται ή δεν υφίσταται στο βαθμό που θα επιθυμούσαμε ως κοινωνία και, ως εκ τούτου, η ανάλυση του πρώτου ζητουμένου προϋποθέτει την αιτιολόγηση της ύπαρξης αυτού του ρόλου. Κατά τ' άλλα, τα θέματα του κριτηρίου αξιολόγησης κινήθηκαν στο ίδιο εξεταστικό «μοτίβο» των τελευταίων ετών, με την άσκηση των συνωνύμων να απαιτεί ιδιαίτερη προσοχή από την πλευρά των μαθητών. Τέλος, να σημειώσουμε ότι το άρθρο του Δ. Ν. Μαρωνίτη αποτελεί ένα κείμενο με πυκνά νοήματα και χρειάζεται ανεπτυγμένη αφαιρετική ικανότητα για ν' αποδοθεί με επάρκεια η περίληψή του.